

Uitgangspunten toetsing regionale watersysteem 2018-2019, t.b.v. een 'programma van eisen'

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

In 2018 voeren de Brabantse waterschappen een regionale toetsing uit naar het optreden van wateroverlast vanuit het oppervlaktewater, zoals voorgeschreven in artikel 2.4 uit de Verordening water Noord-Brabant. Het is de bedoeling dat de waterschappen op hoofdlijnen dezelfde uitgangspunten hanteren.

1.2 Context van de toetsing wateroverlast

Het waterbeheer is een cyclisch proces van plan-do-check-act, al is het maar omdat bijvoorbeeld ruimtelijke ontwikkelingen, teeltveranderingen, aanpassingen in het watersysteem, en nieuwe inzichten in klimaatveranderingen continue plaatsvinden.

Het plannen gebeurt op hoofdlijnen via het waterbeheerplan (straks waterbeheerprogramma). Dat plan kent een cyclus van 6 jaar en programmeert op hoofdlijnen wat het waterschap in de komende 6 jaar gaat doen om haar taken goed uit te voeren, rekening houdend met de provinciale beleidskaders (PMWP, straks Omgevingsvisie en waterprogramma). Wateroverlast tegengaan is daar een onderdeel van. Het uitvoeren van dat programma (do) gebeurt door het nemen van maatregelen, bijvoorbeeld inrichtingsmaatregelen uit te voeren, door peilbesluiten te actualiseren, door beheer en onderhoud aan te passen, enzovoorts.

De toetsing regionale wateroverlast is bedoeld om invulling te geven aan de 'check'. In de toetsing wordt de staat van het oppervlaktewatersysteem nagegaan (inzicht in de toestand). Op basis daarvan wordt enerzijds geëvalueerd hoe effectief de aanpak van de afgelopen jaren geweest is, en anderzijds wat de 'opgave' voor de komende 6 jaar zal zijn. In het verlengde wordt gekeken welke mogelijke maatregelen effectief en efficiënt zijn om de wateroverlast die de toetsing laat zien, aan te kunnen gaan pakken. Dat inzicht in de globale oplossingsrichtingen en hun bandbreedten is de basis voor een nieuw programma op hoofdlijnen (act), die onderdeel is van het volgende waterbeheerplan/waterbeheerprogramma. En daarmee is de plancyclus rond. De uitvoering van maatregelen door de oplossingsrichting verder uit te werken en integraal met andere opgaven aan te pakken, vindt plaats in de looptijd van het waterbeheerplan via de reguliere bedrijfsprocessen van de waterschappen. In de meeste gevallen betekent dit, dat de opgave samen met bijvoorbeeld KRW, ecologie, GGOR, waterveiligheid etc. in gebiedsprocessen wordt opgepakt.

Door te spreken in termen van toetsing en plancycli ontstaat het beeld dat een toetsing op wateroverlast een harde toetsing is waarin een oppervlaktewatersysteem voldoet, of niet. In werkelijkheid gaat het veel meer om het kennen en beheersen van de *gevoeligheden* in het watersysteem. Dit aspect is de afgelopen jaren steeds belangrijker geworden en zal ook in de toetsing van 2018 belangrijk zijn. Juist het kennen en kunnen omgaan met de gevoeligheden van het watersysteem is van belang voor een goed beheerdersoordeel bij de toetsing en voor het kunnen ontwikkelen en kiezen voor effectieve efficiënte en betaalbare oplossingsrichtingen.

De waterschappen hebben in aanloop naar het huidige waterbeheerplan allemaal een toetsing uitgevoerd (2013/2014) en dit vertaald naar een opgave in het waterbeheerplan. Nu dient de toetsing voor de volgende generatie waterbeheerplannen zich aan. In principe doorlopen alle waterschappen de cyclus opnieuw. Maar het doorlopen van het reguliere 6-jaarlijkse proces is niet de enige aanleiding. De afgelopen jaren zijn er allerlei ontwikkelingen geweest die vragen om een nieuwe

toetsing, zoals nieuwe klimaatscenario's, het manifesteren van clusterbuien, betere modelleringsmogelijkheden, beter inzicht in het functioneren van rioolstelsels etc.

Een andere ontwikkeling is de verbreding van een puur normatieve toetsing, naar een meer risicogerichte toetsing waarbij meer gekeken wordt naar beheersing van maatschappelijke risico's dan enkel het halen van gestelde normen. Het Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie volgt die lijn ook door in de trits 'weten-willen-werken' niet de stresstest (een vorm van systeemtoetsing) centraal te stellen, maar die te positioneren als vertrekpunt voor het voeren van een risicodialoog, op basis waarvan de uitvoeringstrategie opgesteld wordt.

Waterschap Rivierenland neemt binnen de toetsing 2018 een bijzondere positie in. Voor Waterschap Rivierenland geldt een aparte interprovinciale verordening met afwijkende afspraken. Waterschap Rivierenland gaat geen volledige modelmatige toetsing uitvoeren, maar gaat op pragmatische wijze de knelpunten in beeld brengen en aan de slag om deze op te lossen.

Meerlaagse wateroverlastbeperking

De veranderingen in denken over hoe er omgegaan wordt met wateroverlast vanuit het watersysteem lijkt heel erg op de verandering van denken die zich de waterkeringszorg al heeft afgespeeld. Daar is de focus verlegd van alleen toetsen en verbeteren van waterkeringen, naar het concept van meerlaags veiligheid. De dijken op orde door toetsing en maatregelen is daar slechts de basis op orde; laag 1. Maar daarnaast is er ook aandacht voor maatregelen die verder gaan dan de basis op orde, namelijk andere ruimtelijke keuzes maken (laag 2) en hoe om te gaan met restrisico's in termen van bewust zijn en evacuatiemogelijkheden (laag 3).

Deze tendens is ook meer impliciet bij het denken over het beperken van wateroverlast aanwezig. De toetsing van het oppervlaktewatersysteem is slechts een manier om 'de basis op orde' te houden (laag 1). Zo wordt die al die jaren ingestoken en daar zijn ook alle bestaande afspraken op geënt. Met het oog op klimaatadaptatie en het feit er in toetsingen wateroverlast steeds vaker tegen ruimtelijke dilemma's wordt aangelopen (d.w.z. de gevolgen van eerdere ruimtelijke keuzes), komt er meer aandacht voor laag 2. Termen als 'ruimte voor water' en 'robuuste beekdalen' horen daar bij. In het verlengde daarvan wordt ook steeds meer gesproken over waterbewustzijn, acceptatie, ondernemersrisico, verzekeraarbaarheid, calamiteiten voorbereiden. Dat zijn allemaal exponenten van laag 3; hoe om te gaan met restrisico's in termen van handelingsperspectief voor individuen. Een vraag zoals hoe om te gaan met zomerbuien die duidelijk ver boven de norm zijn, is in feite de vraag: hoe gaan we om met restrisico's die er altijd zullen zijn en blijven, ook als het watersysteem in de basis op orde is?

Merk op dat deze benaderwijze ook impliciet in het Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie is verweven. Ook daar wordt eerst naast de 'toetsingsaanpak' weten-willen-werken (laag 1), nadrukkelijk de link gelegd met andere ruimtelijke keuzes maken (laag 2), maar tevens ingegaan op het omgaan met restrisico's (laag 3) via o.a. klimaatbewustzijn vergroten en betere voorbereiding op calamiteiten.

In deze notitie wordt de *denklijn meerlaagse wateroverlastbeperking* aangehouden om duidelijker onderscheid te kunnen maken tussen wat 'moet', wat 'nodig' is voor aanpalend beleid en wat 'wenselijk' of 'handig' is om te weten.

1.3 Doel en status van dit document

Het eerste doel van dit document is het benoemen van de basisuitgangspunten voor de toetsing 2018, zodat de principiële uitgangspunten van de waterschappen in Brabant onderling hetzelfde zijn en passen bij de kaders die de provincie stelt. Deze uitgangspunten blijven op hoofdlijnen zodat er ruimte voor nadere afweging en detaillering voor de waterschappen mogelijk blijft. Zo zal er wel aangegeven worden welke punten in de toetsing onderzocht worden, maar niet exact hoe dit technisch berekend moet worden. Een en ander hangt namelijk af van onder andere de gebiedseigenheid en van het modelinstrumentarium dat per gebied beschikbaar is. In hoofdstuk 2 zijn deze afspraken verder uitgewerkt. Te beginnen met bestaande landelijke afspraken, nieuwe landelijke inzichten en hoe daar in Brabant invulling aan gegeven wordt. Langs de lijnen van het zojuist geschetste principe van *meerlaagse wateroverlastbeperking*.

Het tweede doel van het document is een gezamenlijke planning op hoofdlijnen af te spreken. Dit is in hoofdstuk 3 uitgewerkt.

De uitgangspunten en planning in dit document worden niet voorgeschreven via de Verordening water. Zij zullen wel bestuurlijk bekrachtigd worden via het overleg GS-NBWB. In de Brabantse context wordt dat gezien als voldoende borging en blijft slagkracht behouden. Immers, het verankeren in of krachtens een verordening en eventuele bijstellingen daarvan kost extra tijd.

2 Afsprakenkader toetsing regionale wateroverlast 2018

2.1 Bestaande landelijke afspraken over de toetsing

Vertrekpunt bij de toetsing zijn bestaande landelijke afspraken. De meeste afspraken gaan terug naar de oorsprong van de het eerste Nationaal Bestuursakkoord Water en deze zijn in de eerdere toetsingsronden (zoals die uit 2013-2014) ook gehanteerd. De afspraken hebben ruwweg betrekking op de normen en hoe die te interpreteren, de klimaatscenario's die gebruikt worden, en op randvoorwaarden aan de methode om de toetsing uit te voeren. In het model van meerlaagse wateroverlastbeperking gaan deze afspraken allemaal over *laag 1: de basis op orde houden*.

Normen

- De normen zoals die nu in het grootste deel van Nederland gehanteerd worden en voor Brabant in de Verordening water zijn verankerd, zijn voor het eerst vastgelegd in het Nationaal Bestuursakkoord Water in 2003, toen nog met de status 'voorlopig'. Het normstelsel bestaat uit de bekende vier basishnormen voor de gemiddelde overstromingskans per jaar uit oppervlaktewater (T=10, T=25, T=50 en T=100), met de toevoeging dat lokaal hoger ook was toegestaan als er al afspraken golden. Ook is toen afgesproken dat voor beekdalen en natuurgebieden geen standaard norm werd vastgesteld. In het NBW-actueel (NBW-A) uit 2008 werd dit normstelsel definitief (wettelijk te verankeren via de Waterwet-2009), maar werd in artikel 3, lid 1g van het NBW-A expliciet gesteld dat de normen geen resultaatverplichting, maar een inspanningsverplichting zijn. Immers de normen waren en zijn gericht zijn op een invulling van de algemene zorgplicht die een waterschap heeft op grond van de Waterschapswet. De verankering in de Verordening water (2009) volgt het NBW-A exact en is ook uitgangspunt voor de toetsing. Aan deze verduidelijking was echter wel dringend behoefte omdat de normen in de praktijk (heden ten dage ook nog wel) ten onrechte als een harde resultaatsverplichting werden uitgelegd. In lijn met het NBW zijn in de verordening ook gebieden opgenomen met een norm die afwijkt. Dat zijn onder andere waterbergingsgebieden, reserveringsgebieden waterberging, beekdalen en het Natuurnetwerk Brabant.

- In het NBW-normstelsel is vanaf het begin ook het zogeheten maaiveldcriterium opgenomen en deze is in de toelichting bij de Verordening water overgenomen. Het maaiveldcriterium was een manier om tot uiting te brengen dat de normen beoogd waren als een maat voor een redelijk te verwachten inspanning van waterschappen op gebiedsniveau in plaats van een resultaatsverplichting op perceelsniveau. Dit criterium wordt tegenwoordig minder vaak genoemd omdat de normen steeds minder als een harde resultaatsverplichting uitgelegd worden. Het is echter nog steeds een geldende maat voor het percentage van het areaal dat niet aan de norm hoeft te voldoen (beheerdersoordeel), terwijl het waterschap wel voldoet aan de wettelijke zorgplicht.
- Zoals hierboven toegelicht zijn de normen van oudsher bedoeld als richtsnoer om op gebiedsniveau te toetsen in plaats van een resultaatsverplichting op perceelsniveau. In de praktijk ontstaat hierover nog steeds verwarring omdat modelberekeningen en verdere GIS-analyses wel op perceelsniveau plaatsvinden, en omdat sinds de introductie van de normen in 2003 'gebied' niet duidelijk landelijk nader is gedefinieerd of uitgewerkt.

Toepassing van klimaatscenario's

- Nog steeds geldende landelijke afspraak vanuit het NBW en NBW-A is dat er steeds getoetst wordt met het meest actuele klimaatscenario's en neerslagstatistiek die opgesteld wordt door het KNMI. Op dit moment, t.b.v. de toetsingsronde 2018, zijn dat de KNMI'14 scenario's (KNMI, mei 2014) en de vastgestelde nieuwe neerslagstatistiek uit 2015 (STOWA, 2015-10, november 2015). Bij deze statistiek is tevens geactualiseerde statistiek voor het klimaat rond 2014 vastgesteld (de zogeheten 'gedetrende reeks').
- Voor de komende toetsing 2018 geldt dat het watersysteem wordt getoetst en beoordeeld met het huidige klimaat (STOWA 2015-10, november 2015), maar dat het formuleren van mogelijke oplossingsrichtingen en het ontwerpen van concrete maatregelen 'klimaatrobust' plaatsvindt, dus met een toekomstig klimaatscenario wordt doorgerekend. Deze benadering is vergelijkbaar met andere cyclische toetsen zoals de toetsing op veiligheid van waterkeringen.

Methodiek

- Naar aanleiding van de eerste generatie toetsingen bleek landelijk dat de verschillen in aanpak zo groot waren dat er amper een landelijk consistent beeld te genereren was. Dit vonden het Rijk en ook de provincies niet wenselijk en daarom hebben de waterschappen het STOWA de opdracht gegeven tot een meer uniforme werkwijze voor de waterschappen uit te werken (STOWA-rapport 2011/31; Standaard werkwijze voor de toetsing van watersystemen aan de normen voor regionale wateroverlast). De waterschappen hanteren deze handreiking sindsdien als basis. De uniforme werkwijze stroomlijnt op hoofdlijnen de aanpak, maar laat nog steeds ruimte voor een eigen invulling per waterschap.
- In de toetsingen zoals deze tot nu toe steeds zijn uitgevoerd, zijn de meeste waterschappen uitgegaan van het toetsen van de wintersituatie omdat dan de hoogste afvoeren voorkomen en zomerbuien te grillig zijn om te kunnen toetsing, in tegenstelling tot winterbuien. De wintersituatie beschrijft nog steeds het beste het optreden van wateroverlast in normale normatieve omstandigheden zoals die hoort bij een basistoetsing.
- Landelijk is het gebruikelijk om uit te gaan van de legger als basis voor de modelberekening (huidig watersysteem), maar deze data wordt vaak aangevuld met gebiedskennis, beheerregisterdata etc. om het model nauwkeuriger te maken en te valideren.
- Omdat de toetsing periodiek is, is de landelijke praktijk dat steeds wordt getoetst met het dan geldende grondgebruik, al dan niet geaggregeerd naar overwegend grondgebruik per gebied of niet. Uitgangspunt is dat functieveranderingen via de RO hebben plaatsgevonden en dus al zijn afgewogen via de watertoets. Veranderingen van grondgebruik zonder dat daar een

functieverandering aan ten grondslag ligt (bijv. teeltwissel, verandering van gewas) vallen daar buiten en vragen dus wel extra aandacht in de toetsing.

2.2 Specifieke aanvullende afspraken binnen Brabant

De landelijke afspraken zijn afspraken op hoofdlijnen en behoeven op onderdelen een nadere verdieping om ermee te kunnen werken. Daarnaast zijn de landelijke afspraken van oudsher gericht op de normatieve toets om de basis op orde te krijgen (laag 1). Zoals gezegd is er steeds meer behoefte en aanleiding om daarnaast meer systeeminzicht te verkrijgen en meer aandacht te besteden aan de lagen 2 en 3 (ruimtelijke keuzes resp. omgaan met restrisio's), dus meer en meer behoefte aan inzicht over bovennormatieve omstandigheden. In deze paragraaf komen daarom beide aspecten apart aan de orde.

Nadere afspraken met betrekking tot de basistoetsing (normatieve opgave)

Dit zijn grotendeels bestaande afspraken uit eerdere rondes NBW-toetsingen, die betrekking hebben op de basistoetsing om te zien of het oppervlaktewatersysteem in de basis op orde is.

Grondgebruik

- Er is geen landelijk eenduidige definitie/afpraak voor het bepalen van de bebouwde komgrens als grens voor het stedelijk gebied. In de Verordening water is, zoals ook in de meeste verordeningen van andere provincies¹, bepaald dat wordt uitgegaan van de bebouwde komgrens op basis van de Wegenverkeerswet.
- Voor de toetsing wordt uitgegaan van het meest actueel grondgebruik. Als dat leidt tot een knelpunt dat is terug te leiden tot een teeltwijziging dan volgt er niet per definitie een opgave uit². In Brabant is in het kader van de Reconstructie Zandgronden (Reconstructie- en gebiedsplannen) en het daarop verschijnen van de eerste NBW-proof waterbeheerplannen (2009) afgesproken dat vanaf dat moment eenieder op de hoogte kon zijn van de gevoeligheid voor wateroverlast (van de toen aangemerkte gebieden) en daarmee het eigen ondernemersrisico. Voor knelpunten als gevolg van teeltverandering kan daarom worden teruggaan tot 2005.

Invloed van projecten

- Projecten zoals GGOR en beek- en kreekherstel kunnen van invloed zijn op het optreden van wateroverlast. Deze worden meegenomen in de toetsing (door opname in het rekenmodel als ware het al opgeleverd) voor zover een project voldoende concreet bekend is en als het project in uitvoering is. Overige projecten die nog in ontwikkeling zijn, worden niet meegenomen in de toetsing, maar worden wel meegenomen in de doorrekening van mogelijke oplossingsrichtingen.

Robuustheidsanalyse

- De basistoetsing geeft in zichzelf geen inzicht in de robuustheid van het watersysteem. Een gebied voldoet of voldoet niet, meer informatie geeft de berekening niet. Maar voldoet een gebied net aan de norm, of ruimschoots? Hebben technische maatregelen zin, of helpen die maar een korte tijd? Dit is relevante informatie voor de afweging van oplossingsrichtingen en prioritering in het waterbeheerplan³. Om de robuustheid van het systeem in zijn geheel in beeld te brengen wordt het systeem een keer doorgerekend met een T=100 toekomstig klimaat op basis van het

¹ Gebaseerd op de IPO-model waterverordening uit 2008.

² Immers, er wordt binnen de berekeningen gewerkt met actuele teelten op perceelniveau, maar teelten horen in de normale goede landbouwpraktijk periodiek te wisselen. Want nu maïs is, kan volgend jaar gras zijn of omgekeerd. Dit heeft geen verband met ruimtelijke ontwikkelingen of intensivering van teelten.

³ Het doel van de robuustheidsanalyse is niet om de uiteindelijke opgave te bepalen, daar is de basistoetsing voor, en ook niet om de zomersituatie te benaderen, want dat vergt een andere benadering.

dan actuele KNMI-klimaatscenario. Dit geeft inzicht in hoeverre het voldoen aan de normen of het overschrijden ervan afhankelijk is van klimaatontwikkelingen en welke gebieden op termijn extra gevoelig kunnen zijn voor wateroverlast.

- Ervaring laat zien dat begroeiing een relevante factor is, vooral daar waar het watersysteem gevoelig is. Inzicht op de mate waarin het watersysteem reageert op begroeiing wordt relatief eenvoudig verkregen door berekeningen nog een keer uit te voeren met een aangepaste ruwheidsfactor voor de waterlopen in het model (als ware het watersysteem vol begroeid).

(Kosten)effectiviteit van oplossingsrichtingen

- Een kosten-baten afweging is in het huidige denken over het bestrijden van wateroverlast onvermijdelijk bij de afweging of technische maatregelen zinvol zijn of welke maatregelen het meest zinvol zijn. Dit begint al met de vraag of een overschrijding van de norm eigenlijk wel aangepakt moet worden of niet. Immers, sommige gebruiksfuncties bevinden zich nu eenmaal op locaties die eigenlijk vanuit het risico op wateroverlast gezien helemaal niet geschikt zijn of kunnen worden gemaakt. Dit geldt zelfs al binnen de basistoetsing en het maatregelprogramma dat de waterschappen aan de hand van de basistoetsing formuleren in hun waterbeheerplan. Er zijn vele mogelijke invullingen beschikbaar die waterschappen kunnen inzetten om daar inzicht in te krijgen. Twee voor de hand liggende instrumenten/methoden zijn een reguliere MKBA en de WaterSchadeSchatter die is ontwikkeld door STOWA (WaterSchadeSchatter, STOWA-rapport 2013-11).

Nadere afspraken over het duiden van bovennormatieve restrisico's

Hier gaat het over aanvullende afspraken op hoofdlijnen om bovennormatieve restrisico's te duiden. Er wordt bewust gesproken over 'duiden', omdat kengetallen om deze situaties te kwantificeren nog niet goed bekend zijn. Wat wel mogelijk is, is om meer inzicht te krijgen in hoe het oppervlaktewatersysteem functioneert in meer extreme situaties, wat dan de gevoelige plekken zijn en of er reële handelingsperspectieven zijn om risico's te beperken. Deze afspraken/aanpak volgt niet uit het reguliere kader rondom de toetsing zoals deze bijvoorbeeld in de verordening water is uitgewerkt. Afspraken op hoofdlijnen zijn echter wel nodig voor aanpalende beleidsthema's, voornamelijk klimaatadaptatie en de gewenste uniformiteit in Brabant.

Gevoeligheidsanalyse

- Vertrekpunt voor de basistoetsing blijft zoals gezegd de wintersituatie zoals deze gebruikelijk is voor de normatieve opgave. De zomersituatie wijkt hier met name van af door het vaker voorkomen van heviger buien op een kleiner areaal in vergelijking met de wintersituatie. Daarnaast komen er in de zomersituatie ook langdurige buien voor op een groter areaal terwijl er meer begroeiing in de watergangen aanwezig is. Het doel is hier nadrukkelijk niet om een volledig dekkend beeld te verkrijgen of om de ideale zomerbui te zoeken. Beide zijn onmogelijk om te realiseren. Om die reden waagt men zich in de ons omringende landen zich er ook niet aan. Wat wel kan is op deze manier *meer inzicht krijgen in de gevoelige plekken, en de omvang van de risico's* die met dergelijke buigebeurtenissen samenhangen.
- Een bijzonder aandachtspunt zijn de rioloverstorten, zeker in het geval van een zomerse piekbui. Het combineren van een rioolmodel en een oppervlaktewatermodel om hieraan te rekenen is zeer gecompliceerd vanwege de wezenlijk andere insteek van benaderen van oppervlaktewatersystemen en rioleringsystemen. Wat daarbij reëel is te modelleren is lokaal maatwerk.

(Kosten)effectiviteit van oplossingsrichtingen

- In het kader van de toetsing worden globale oplossingsrichtingen onderzocht om te zien wat er aan oplossingen mogelijk is en hoe effectief die zijn.
- Er wordt enig inzicht in kosten en baten van de onderzochte oplossingsrichtingen onderzocht.
- Het doel is niet om een definitief maatregelenprogramma te formuleren, maar inzicht te geven en wat technisch haalbaar en effectief kan zijn en hoe de kosten-baten-verhouding ligt op basis waarvan op het niveau van een waterbeheerplan/waterbeheerprogramma keuzes gemaakt kunnen worden. Verdere verdieping en uitwerking vindt plaats in gebiedsprocessen. Daar vindt ook de uiteindelijke afweging plaats of en wat er aan bovennormatieve beperking van wateroverlast gedaan wordt.

2.3 Relatie van deze toetsing ten opzichte van een klimaatstresstest

Een klimaatstresstest zoals bedoeld in het Deltaplan ruimtelijke adaptatie is géén onderdeel van de toetsing regionale wateroverlast. De rekenresultaten van de toetsing, zoals de robuustheidsberekening van de basistoetsing, zijn wel belangrijke input voor de klimaatstresstesten die op basis van het Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie periodiek uitgevoerd moeten worden. Op een klimaatstresstest is ook een ander proces vanuit gemeenten van toepassing. In die stresstesten wordt ook nadrukkelijk bekeken in hoeverre risicovolle objecten gevoelig zijn voor wateroverlast. Dat wijkt af van de basistoetsing NBW omdat dan wel heel specifiek naar de gevoeligheid van punten en specifieke locaties gekeken wordt, in plaats van gevoeligheid van hele gebieden. Bij risicovolle objecten gaat het dan overigens om nutsvoorzieningen (zoals verdeelstations uit het elektriciteitsnet), telecommunicatie knooppunten, infrastructuur, objecten zoals ziekenhuizen, verzorgingscentra, etc. die een bovenlokaal belang hebben of bij uitval vanwege het optreden van wateroverlast grote maatschappelijke ontwrichting tot gevolg kunnen hebben (zie de landelijke 'Handreiking voor de uitvoering van een Stresstest Klimaatbestendigheid, 2014'). In het proces van een stresstest kunnen hier verdere functies aan toevoegen indien gewenst.

Aangezien het modelinstrumentarium en methoden voor de toetsing regionale wateroverlast toegespitst is op een toetsing op gebiedsniveau, en daardoor niet op perceelsniveau betrouwbaar uitsluitsel geeft over het optreden van wateroverlast, zullen er geen andere berekeningen worden uitgevoerd binnen de toetsing regionale wateroverlast voor klimaatstresstesten dan de gevoeligheidsanalyse bij de basistoetsing. Dit is ook niet bezwaarlijk, omdat mogelijke knelpunten rond gevoelige functies die in een klimaatstresstest boven water komen, toch altijd nader onderzocht moeten worden.

2.4 Specifieke toevoegingen per individueel waterschap

Het is mogelijk dat een waterschap vanwege eigen bestuurlijke overwegingen, gebiedseigenheid of andere redenen zelf nog aanvullende aspecten meeneemt in de toetsing. Hierover worden geen nadere afspraken gemaakt. Met de bovenstaande landelijke en Brabantbrede afspraken is de gezamenlijke aanpak van de waterschappen al voldoende geborgd.

3 Planning rondom de toetsing

De waterschappen voeren de toetsing uit in 2018. De rapportage wordt in principe in het eerste kwartaal van 2019 opgeleverd. Over de oplevering van de toetsresultaten worden in het overleg tussen Gedeputeerde Staten en de Noord-Brabantse Waterschapsbond in de tweede helft van 2018 nog nadere afspraken gemaakt. Op dat moment kan de planning namelijk beter worden afgestemd op de naderende verkiezingen en toetsing van de regionale keringen. Bijkomend voordeel van een flexibele planning is dat er ook ingespeeld kan worden op onverwachte complicaties bij het doorlopen van de toetsing. De ervaringen bij de eerdere toetsingen heeft geleerd dat bijv. landelijke ontwikkelingen voor onvoorziene bijstelling van de planning kunnen zorgen.